

ZNANJE RODITELJA DJECE PREDŠKOLSKJE DOBI S PODRUČJA GRADA OSIJEKA O UPORABI DJEČJE HODALICE NA KOTAČIĆE

MAJA MIŠKULIN¹, AIDA MUJKIĆ², IVAN MIŠKULIN³

Cilj: Utvrditi učestalost uporabe i znanje roditelja djece predškolske dobi s područja grada Osijeka o dječjoj hodalici na kotačiće te ispitati međuodnos između spomenutih varijabli kao i međuodnos tih varijabli te stupnja obrazovanja roditelja.

Metode: Ovo presječno istraživanje provedeno je pomoću anonimnog anketnog upitnika tijekom svibnja 2011. godine među roditeljima djece predškolske dobi koja pohađaju vrtiće na području grada Osijeka. Upitnik korišten u ovom istraživanju sadržavao je pitanja koja se odnose na dob, spol i stupanj obrazovanja roditelja, uporabu dječje hodalice na kotačiće te znanje roditelja o istoj. Stopa odaziva ispunjavanju upitnika bila je 38,4% (653/1700).

Rezultati: Među svim roditeljima bilo je 63,1% (412/653) onih koji su koristili dječju hodalicu na kotačiće. Roditelji sa završenom višom školom ili fakultetom su manje koristili dječju hodalicu na kotačiće u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja i ta je razlika bila statistički značajna ($\chi^2=45,093$; $df=2$; $p<0,001$). Pomoću pet pitanja utvrđeno je znanje roditelja o dječjoj hodalici na kotačiće te je među svim roditeljima bilo 31,1% (203/653) onih koji su točno odgovorili na sva pitanja. Gledajući broj točnih odgovora prema stupnju obrazovanja roditelja istraživanje je pokazalo kako su roditelji sa završenom višom školom ili fakultetom imali bolje znanje u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja i ta je razlika bila statistički značajna (Fisherov egzaktni test=24,800; $p<0,001$).

Zaključci: Utvrđena učestalost uporabe te znanje roditelja djece predškolske dobi o dječjoj hodalici na kotačiće upućuju na potrebu dodatne edukacije roditelja o svim opasnostima i rizicima vezanim uz uporabu iste u dječjoj dobi.

Deskriptori: DJEČJA HODALICA NA KOTAČIĆE, PREVENCIJA NESREĆA, ZNANJE RODITELJA, ZDRAVSTVENI ODGOJ

UVOD

Uporaba dječjih hodalica na kotačiće bilježi se od 1660-tih godina pri čemu je osnovna svrha bila mobilizirati dojenče prije nego li je ono samo sposobno hodati (1, 2). Godišnja procijenjena prodaja ovih naprava u svijetu je više od 3 milijuna, što predstavlja zaradu od oko 115 milijuna dolara potrošenih od strane potrošača na kupnju hodalica (2, 3).

¹Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek
²Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet Škola narodnog zdravlja "Andrija Štampar"
³Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet Osijek

Adresa za dopisivanje:
Izv. prof. dr. sc. Maja Miškulin
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Medicinski fakultet Osijek
31000 Osijek, Cara Hadrijana 10E
E-mail: maja.miskulin@mefos.hr

Istraživanja u različitim dijelovima svijeta su pokazala kako je 53% do 92% dojenčadi koristilo dječju hodalicu na kotačiće i to uglavnom u dobi između 5 i 15 mjeseci, pri čemu je 12% do 50% te dojenčadi pretrpjelo ozljedu povezanu s njezinom uporabom (2-6). U SAD-u godišnja stopa incidencije ozljeda povezanih s uporabom dječjih hodalica na kotačiće koje zahtijevaju zbrinjavanje u bolnici iznosi 8,9 na 1000 djece pri čemu treba imati na umu kako su populacijske studije pokazale kako možda čak i deseterostruko veći broj ozljeda nastaje uslijed uporabe dječjih hodalica na kotačiće no te ozljede nisu tako ozbiljne te ne zahtijevaju bolničko zbrinjavanje zbog čega kao takve nisu niti zabilježene (4, 6). Više od 75% ozljeda povezanih s uporabom dječje hodalice na kotačiće otpada na padove niz stepenice, tijekom kojih se predominantno bilježe ozljede

glave različite težine i opsega od porezotina do fraktura lubanje te potresa mozga (2, 5-8). Druge ozljede zabilježene kao posljedice uporabe dječje hodalice na kotačiće uključuju uklještenja prstiju, prevrtanja, opekotine te otrovanja nastala uslijed povećane mobilnosti dojenčadi te njihove mogućnosti da pristupe prije nedostupnim područjima odnosno da dohvate prije nedostupne tvari (2, 6-8).

Istraživanja nadalje pokazuju kako veliki broj roditelja i dalje ne doživljava dječje hodalice na kotačiće opasnim, te kako čak niti pojavnost ozljeda uzrokovanih uporabom ovih naprava kod njihove djece nije roditelje odvratila od njihove uporabe niti kod ozlijeđenog djeteta niti kod njegove braće ili sestara (6, 9). Slijedom toga još je uvijek teško razumjeti odluku pojedinih roditelja vezanu uz uporabu dječje hodalice na kotačiće

kod njihove djece (10). K tome, roditelji često ističu neke dobrobiti nastale uslijed uporabe ovih naprava kao što su, održavanje djeteta mirnim, osiguravanje zabave djetetu, potom vjerovanje kako upravo dječja hodalica na kotačiće koristi razvoju hoda kod djeteta te također osigurava sigurnost djeteta (6, 9, 10).

Ciljevi ovog istraživanja bili su utvrditi učestalost uporabe i znanje roditelja djece predškolske dobi s područja grada Osijeka o dječjoj hodalici na kotačiće te ispitati međuodnos između spomenutih varijabli kao i međuodnos tih varijabli te stupnja obrazovanja roditelja.

ISPITANICI I METODE

Provedeno istraživanje bilo je ustrojeno po načelu cross-sectional studije odnosno kao tipična metoda istraživanja presjeka ili prevalencije. Istraživanje je provedeno pomoću anonimnog anketnog upitnika tijekom svibnja 2011. godine među roditeljima djece predškolske dobi koja pohađaju vrtiće na području grada Osijeka. Svi ispitanici su dobrovoljno sudjelovali u ovom istraživanju nakon potpisivanja pristanka informirane osobe, a cjelokupno istraživanje odobreno je od strane Etičkog povjerenstva Doma zdravlja Osijek. Upitnik korišten u ovom istraživanju sadržavao je pitanja koja se odnose na dob, spol i stupanj obrazovanja roditelja, uporabu dječje hodalice na kotačiće te znanje roditelja o istoj. Stopa odaziva ispunjavanju upitnika bila je 38,4% (653/1700).

Za opis distribucije frekvencija istraživanih varijabli korištene su deskriptivne statističke metode. Sve varijable testirane su na normalnost distribucije Kolmogorov-Smirnovljevim testom. Izračunate su proporcije, a za utvrđivanje razlika među proporcijama između dva nezavisna uzorka koristio se χ^2 -test i Fisherov egzaktni test. Granica statističke značajnosti postavljena je $nap<0,05$. U obradi podataka korišten je statistički softver SPSS za Windows, verzija 13.0 (SPSS Inc., Chicago, IL, SAD).

REZULTATI

Statističkom analizom obrađeni su podatci dobiveni od 653 roditelja djece predškolske dobi s područja grada Osi-

Tablica 1. <i>Učestalost uporabe dječje hodalice na kotačiće među roditeljima djece predškolske dobi s područja grada Osijeka prema stupnju obrazovanja roditelja</i>		
Roditelji djece predškolske dobi s područja grada Osijeka prema stupnju obrazovanja	Uporaba dječje hodalice na kotačiće	
	Ne - N (%)	Da - N (%)
Nezavršena ili završena osnovna škola	3 (21,4%)	11 (78,6%)
Završena srednja škola	110 (27,5%)	290 (72,5%)
Završena viša škola ili fakultet	128 (53,6%)	111 (46,4%)
Ukupno	241 (36,9%)	412 (63,1%)

jeka, 180 (27,6%) očeva i 473 (72,4%) majki. Prosječna dob svih ispitanika je bila $34,4\pm5,0$ godina (raspon 20,0-52,0 godine). Gledajući stupanj obrazovanja roditelja, upitniku se odazvalo 14 roditelja (2,1%) bez završene ili sa završenom osnovnom školom, 400 (61,3%) roditelja sa završenom srednjom školom i 239 (36,6%) roditelja sa završenom višom školom ili fakultetom.

Među svim roditeljima bilo je 63,1% (412/653) onih koji su koristili dječju hodalicu na kotačiće kod jednog ili više svoje djece. Istraživanje je pokazalo kako se učestalost uporabe dječje hodalice na kotačiće razlikovala među skupinama roditelja različitog stupnja obrazovanja, pri čemu su roditelji sa završenom višom školom ili fakultetom manje koristili dječju hodalicu na kotačiće u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja i ta je razlika bila statistički značajna ($\chi^2=45,093$; $df=2$; $p<0,001$) (Tablica 1).

Prema broju točnih odgovora među svim je ispitanicima bilo 5,7% (37/653) onih koji nisu imali niti jedan točan od-

govor, 8,1% (53/653) onih koji su imali jedan točan odgovor, 14,1% (92/653) onih koji su imali dva točna odgovora, 20,5% (134/653) onih koji su imali tri točna odgovora, 20,5% (134/653) onih koji su imali četiri točna odgovora te 31,1% (203/653) onih koji su točno odgovorili na svih pet postavljenih pitanja.

U Tablici 2 prikazan je broj točnih odgovora na pitanja vezana uz dječju hodalicu na kotačiće prema spolu roditelja. Iz prikazanih podataka je razvidno kako su majke pokazale bolje znanje od očeva, pri čemu je utvrđena razlika u znanju prema spolu roditelja bila statistički značajna ($\chi^2=38,892$; $df=5$; $p<0,001$).

Gledajući odgovore ispitanika na svako pojedino pitanje vezano uz dječju hodalicu na kotačiće istraživanje je pokazalo kako se postotak točnih odgovora na pitanja kretao u rasponu od 50,4% do 86,5% točnih odgovora. Roditelji su najviše točnih odgovora dali na pitanje vezano uz dječju hodalicu na kotačiće i razvoj zgloba kuka gdje je 86,5 % (565/653) roditelja točno znalo kako

Tablica 2. <i>Broj točnih odgovora roditelja djece predškolske dobi s područja grada Osijeka na pitanja vezana uz dječju hodalicu na kotačiće prema njihovom spolu</i>			
Broj točnih odgovora	Spol roditelja - N (%)		Ukupno
	Muško	Žensko	
0	23 (12,8%)	14 (3,0%)	37 (5,7%)
1	24 (13,3%)	29 (6,1%)	53 (8,1%)
2	24 (13,3%)	68 (14,4%)	92 (14,1%)
3	34 (18,9%)	100 (21,1%)	134 (20,5%)
4	37 (20,6%)	97 (20,5%)	134 (20,5%)
5	38 (21,1%)	165 (34,9%)	203 (31,1%)
Ukupno	180	473	653

dječja hodalice na kotačiće nije dobra za razvoj zgloba kuka. Vezano uz percipiranje opasnosti dječje hodalice na kotačiće zbog mogućnosti pada djeteta, 70,4% (460/653) roditelja je točno odgovorilo kako je ova naprava opasna zbog mogućnosti pada djeteta. Vezano uz dječju hodalicu na kotačiće i razvoj hoda kod djeteta 66,0% (431/653) roditelja je točno odgovorilo kako ova naprava ne pomaže djetetu da lakše i brže prohoda, dok je vezano uz dječju hodalicu na kotačiće i samostalnost djeteta 62,6% (409/653) roditelja točno odgovorilo kako ova naprava ne potiče samostalnost djeteta. Najmanji broj roditelja je točno odgovorio na pitanje vezano uz dječju hodalicu na kotačiće i čuvanje djece, pri čemu je svega 50,4% (329/653) roditelja točno odgovorilo da dječja hodalice na kotačiće nije koristan dodatak u čuvanju djece.

Razmatrajući međuodnos između učestalosti uporabe te znanja o rizicima i opasnostima vezanim uz uporabu dječje hodalice na kotačiće istraživanje je pokazalo kako je u skupini roditelja koji kod niti jednog od svoje djece nisu koristili dječju hodalicu na kotačiće bilo 61,4% (148/241) onih koji su imali sve točne odgovore dok je u skupini roditelja koji su kod jednog ili više svoje djece koristili dječju hodalicu na kotačiće bilo 13,3% (55/412) onih koji su imali sve točne odgovore i ta je razlika bila statistički značajna ($\chi^2=163,949$; $df=1$; $p<0,001$).

U Tablici 3 prikazan je broj točnih odgovora na pitanja vezana uz dječju hodalicu na kotačiće prema stupnju obrazovanja roditelja. Iz prikazanih podataka je razvidno kako su roditelji sa završenom višom školom ili fakultetom imali

bolje znanje u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja i ta je razlika bila statistički značajna (Fisherov egzaktni test=24,800; $p<0,001$).

RASPRAVA

Provedeno istraživanje pokazalo je kako je 63,1% roditelja djece predškolske dobi s područja istočne Hrvatske koristilo dječju hodalicu na kotačiće kod jednog ili više svoje djece. Ovaj rezultat sukladan je rezultatima istraživanja provedenim drugdje u svijetu koja su pokazala kako se roditelji 53% do 92% djece odlučuju za uporabu ove naprave i to uglavnom u dobi njihove djece između 5 i 15 mjeseci (2-6, 8, 11, 12). Gledajući prema stupnju obrazovanja roditelja provedeno istraživanje je nadalje pokazalo kako su dječju hodalicu na kotačiće u puno manjoj mjeri koristili roditelji višeg stupnja obrazovanja u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja što je sukladno rezultatima istraživanja provedenih u SAD-u, Singapuru, Turskoj i Španjolskoj u kojima je također utvrđeno kako su roditelji nižeg stupnja obrazovanja češće koristili dječju hodalicu na kotačiće (8, 11, 13, 14). No, rezultati ovog istraživanja su u suprotnosti s istraživanjem provedenim u Iranu gdje je statistički značajno učestalija uporaba dječje hodalice na kotačiće zabilježena među roditeljima višeg stupnja obrazovanja (15).

Razmatrajući rezultate znanja roditelja o dječjoj hodalici na kotačiće vidljivo je kako je svega 31,1% roditelja točno odgovorilo na sva pitanja, pri čemu je znatno veći broj majki ponudilo točne odgovore na sva pitanja u odnosu na očeve. Utvrđene razlike u znanju vezane

uz spol roditelja nemoguće je usporediti s istraživanjima provedenim drugdje u svijetu budući se u istima uglavnom ispitivalo znanje majki kao osoba koje uglavnom provode više vremena s djecom te su osobe koje su u obitelji odgovorne za brigu o djeci. Vezano uz odgovore na pojedina pitanja utvrđeno je kako su roditelji djece predškolske dobi s područja istočne Hrvatske pokazali bolje znanje u pogledu utjecaja dječje hodalice na kotačiće na razvoj hoda kod djeteta u odnosu na roditelje iz SAD-a jer je 66,0% hrvatskih roditelja točno odgovorilo kako ova naprava ne pomaže djetetu da lakše i brže prohoda dok je točan odgovor na ovo pitanje dalo 50,4% roditelja iz SAD-a (2). Isto tako hrvatski su roditelji bili više svjesni opasnosti uporabe dječje hodalice na kotačiće u odnosu na roditelje iz SAD-a jer je 70,4% hrvatskih roditelja točno odgovorilo kako je ova naprava opasna zbog mogućnosti pada djeteta, dok je to učinilo 59,4% roditelja iz SAD-a (2). Isto tako manji broj hrvatskih roditelja (njih 49,6%) smatra dječju hodalicu na kotačiće korisnim dodatkom u čuvanju djece dok ovu napravu u tom smislu smatra korisno čak 57,4% roditelja u Turskoj (8).

Promatrajući međuodnos između uporabe dječje hodalice na kotačiće te znanja roditelja o opasnostima i rizicima vezanim uz uporabu isti ovo je istraživanje pokazalo kako roditelji koji ne koriste ovu napravu imaju bolje znanje od roditelja koji su ju koristili kod jednog ili više svoje djece. Ovi rezultati sukladni su rezultatima istraživanja provedenog u Irskoj te suprotni rezultatima istraživanja provedenog u Maleziji koje je pokazalo kako razina utvrđenog znanja roditelja o opasnostima i rizicima vezanim uz dječju hodalicu na kotačiće nije bila sukladna praksi roditelja povezanoj s uporabom te naprave kod njihove djece (16, 17).

Vezano uz broj točnih odgovora prema stupnju obrazovanja roditelja provedeno istraživanje je pokazalo kako su roditelji sa završenom višom školom ili fakultetom imali bolje znanje u odnosu na roditelje nižeg stupnja obrazovanja, što je sukladno istraživanjima provedenim drugdje u svijetu (11, 13).

Zbirno se može reći kako je provedeno istraživanje ukazalo na činjenicu da unatoč naporima zdravstvenih profesionalaca na terenu u edukaciji roditelja glede opasnosti uporabe dječje hodalice na kotačiće značajan dio hrvatskih roditelja ovu napravu i dalje koristi te pokazuje manjkavo znanje glede rizika i opasnosti koje uporaba dječje hodalice na kotačiće sa sobom nosi. Ovakva situacija posebno je zabrinjavajuća imamo li na umu kako je u većini europskih zemalja, kao što su Švedska, Grčka te Portugal upravo dječja hodalice na kotačiće vezana s većim brojem ozljeda od bilo koje druge naprave namijenjene korištenju u dojenačkoj dobi, pri čemu ista uzrokuje iznimno veliki broj težih ozljeda u djece nastalih uslijed padova, opekotina te otrovanja (12, 18, 19). Podatci o ozljedama iz devet europskih zemalja između 2002. i 2007. godine pokazali su kako preko 90% ozljeda nastalih uslijed uporabe dječje hodalice na kotačiće čine ozljede glave, pri čemu 31% njih uključuje ozljede mozga, a 35% frakture lubanje (20). Podatci iz bolnica u Austriji pokazuju kako se u toj zemlji ozljeda nastala uslijed korištenja dječje hodalice na kotačiće koja uključuju frakturu lubanje ili potres mozga javlja barem jedan puta tjedno, dok je na području Ujedinjenog Kraljevstva tijekom 2002. godine preko 2350 djece bilo zbrinuto u bolnici nakon ozljeđivanja uslijed korištenja dječje hodalice na kotačiće (12, 21).

Sukladno spomenutim podacima mnoštvo stručnih organizacija na području Europe počelo je tijekom proteklih nekoliko godina zahtijevati od zakonodavaca zabranu prodaje i uporabe dječjih hodalica na kotačiće zbog svih prethodno spomenutih rizika te opasnosti koje uporaba istih sa sobom nosi, uz izostanak bilo kakvih dobrobiti koji bi eventualno mogle nastati kao posljedica njihove uporabe. Slična razmišljanja javljaju se i drugdje u svijetu, napose u SAD-u, Australiji te Novom Zelandu, dok je Kanada već uvela potpunu zabranu uporabe, posjedovanja ili pak prodaje ove naprave, pri čemu kršitelju ovih zakonskih odredbi slijedi pozamašna novčana ili čak zatvorska kazna u trajanju od šest mjeseci (12). Bez obzira na eventualna zakonska rješenja kojima bi se ograni-

čila uporaba te prodaja dječje hodalice na kotačiće jasno je kako edukacija roditelja kojom bi se iste stimuliralo na prestanak uporabe ove naprave ostaje vrlo značajna, i to kako prije tako i nakon donošenja spomenutih zakonskih rješenja jer će dječje hodalice na kotačiće zasigurno ostati prisutne u populaciji još neko vrijeme (22). U prilogu ovakvom pristupu govore i pozitivni primjeri edukativnih programa provedenih drugdje u svijetu slijedom kojih je došlo do smanjenja učestalosti uporabe dječje hodalice na kotačiće (7, 10, 23).

Prema našim saznanjima ovo je prvo istraživanje provedeno na području Republike Hrvatske vezano uz učestalost uporabe dječje hodalice na kotačiće te znanje roditelja o opasnostima i rizicima korištenja ove naprave slijedom čega je ovo istraživanje donijelo dragocjene podatke o ovoj problematici te ujedno ukazalo na niz novih potencijalnih pitanja na koja tek treba dati odgovor. Uza sve snage ovog istraživanja ono dakako ima i nekoliko ograničenja od kojih se glavno odnosi na njegovu regionalnost jer su u isto bili uključeni isključivo roditelji s područja istočne Hrvatske. Nadalje, slijedom činjenice kako su roditelji samostalno ispunjavali upitnik moguće je kako je upravo zbog toga stopa odgovora bila relativno niska.

ZAKLJUČCI

Provedeno istraživanje ukazalo je na činjenicu da situacija u Hrvatskoj glede uporabe dječje hodalice na kotačiće zahtijeva punu pozornost stručne i opće javnosti pri čemu u središtu svih napora treba svakako biti dodatna edukacija roditelja o svim opasnostima i rizicima vezanim uz uporabu ove naprave u dječjoj dobi. Posebnu ulogu u tom smislu imaju zdravstveni profesionalci na primarnoj razini zdravstvene zaštite prije svega pedijatri no i patronažne sestre koji bi u vlastite strategije prevencije ozljeđivanja u dječjoj dobi svakako trebali uvrstiti i edukaciju roditelja o opasnostima i rizicima uporabe dječje hodalice na kotačiće slijedom čega bi se zasigurno smanjila učestalost njezina korištenja u Hrvatskoj te ujedno uspješno spriječio nastanak velikog broja dječjih ozljeda.

Autori izjavljuju da nisu bili u sukobu interesa. Authors declare no conflict of interest.

LITERATURA

1. Coats TJ, Allen M. Baby walker related injuries - a continuing problem. Arch Emerg Med. 1991; 8: 52-5.
2. Smith GA, Bowman MJ, Luria JW, Shields, BJ. Babywalker-related injuries continue despite warning labels and public education. Pediatrics. 1997; 100 (2): 1.
3. American Academy of Pediatrics. Committee on Injury and Poison Prevention. Injuries associated with infant walkers. Pediatrics. 2001; 108: 790-2.
4. Bar-on ME, Boyle RM, Endriss EK. Parental decisions to use infant walkers. Inj Prev. 1998; 4: 299-301.
5. DiLillo D, Damashek A, Peterson L. Maternal use of baby walkers with young children: recent trends and possible alternatives. Inj Prev. 2001; 7: 223-7.
6. Hapgood R, Woods A, Dyas J, Bentley E, Kendrick D. Baby walker safety - baby's minder or parent's problem? A qualitative analysis of clients' knowledge, attitudes and practices regarding baby walker use. Health Educ J. 2003; 62: 350-8.
7. Kendrick D, Illingworth R, Woods A, Watts K, Collier J, Dewey M et al. Promoting child safety in primary care: a cluster randomised controlled trial to reduce baby walker use. Br J Gen Pract. 2005; 55: 582-8.
8. Dogan DG, Bilici M, Yilmaz AE, Catal F, Kelles N. Baby walkers: a perspective from Turkey. ActaPaediatr. 2009; 98: 1656-60.
9. Rehmani R. Baby walkers - friend or foe. J Pak Med Assoc. 2010; 60: 891-2.
10. Connors GP, Veenema TG, Kavanagh CA, Ricci J, Callahan CM. Still falling: a community-wide infant walker injury prevention initiative. Patient EducCouns. 2002; 46: 169-73.
11. Tan NC, Lim LH, Gu K. Factors influencing caregiver's use of an infant walker. Asia Pac Fam Med. 2003; 2: 16-22.
12. Murphy A, Nicholson AJ. Baby walkers in Europe - time to consider a ban. Ir Med J. 2011; 104: 69.
13. Trinkoff A, Parks PL. Prevention strategies for infant walker-related injuries. Public Health Rep. 1993; 108: 784-8.
14. Santos SL, Paricio TJM, Salom PA, Grieco BM, Martin RJ, Benlloch MMJ et al. Patterns of use, popular beliefs and proneness to accidents of a baby walker (go-cart). Bases for a health information campaign. An EspPediatri. 1996; 44: 337-40.

15. Shiva F, Ghotbi F, Yavari SF. The use of baby walkers in Iranian infants. Singapore Med J. 2010; 51: 645-9.
16. Laffoy M, Fitzpatrick P, Jordan M, Dowdall D. Attitudes to and use of baby walkers in Dublin. Inj Prev. 1995; 1: 109-11.
17. Ramdzan SN, Liew SM, Khoo EM. Unintentional injury and its prevention in infant: knowledge and self-reported practices of main caregivers. BMC Pediatrics. 2014; 14: 132.
18. Emanuelson I. How safe are child care products, toys and playground equipment? A Swedish analysis of mild brain injuries athome and during leisure time 1998-1999. Inj Control SafPromot. 2003; 10: 139-44.
19. Petridou E, Simou E, Skondras C, Pistevos G, Lagos P, Papoutsakis G. Hazards of baby walkers in a European context. Inj Prev. 1996; 2: 118-20.
20. EU Injury Database - EU Commission/DG Sanco. Accidents involving the product baby walker, 2002-2007: a sample of select countries. Analysis by Austria Road Safety Board, November 2008.
21. Spitzer P. Baby Walker Injuries 2006-2008. Online injury surveillance system of the Department of Paediatric and Adolescent Surgery. Medical University Hospital Graz, 2008.
22. Rhodes K, Kendrick D, Collier J. Baby walkers: paediatricians knowledge, attitudes, and health promotion. Arch Dis Child. 2003; 88: 1084-5.
23. Tan NC, Lim NM, Gu K. Effectiveness of nurse counselling in discouraging the use of the infant walkers. Asia Pac J Public Health. 2004; 16: 104-8.

Summary

KNOWLEDGE OF PARENTS OF PRESCHOOL CHILDREN FROM THE CITY OF OSIJEK REGARDING THE USE OF BABY WALKER

M. Miškulin, A. Mujkić, I. Miškulin

Aim: To determine the frequency of baby walker use and the knowledge of parents of preschool children from the city of Osijek about baby walkers and to evaluate the interconnection between these variables as well as the interconnection between these variables and the level of parental education.

Methods: This cross-sectional study was conducted using an anonymous questionnaire in May 2011 among parents of preschool children attending kindergartens in the city of Osijek. The questionnaire used in this study contained questions relating to age, gender and education level of parents, usage of baby walkers and knowledge of parents about this usage. The response rate was 38.4% (653/1700).

Results: Among all the parents there were 63.1% (412/653) of those who used baby walkers. Parents with college or university education used baby walkers much less compared to parents with lower levels of education, and this difference was statistically significant ($\chi^2 = 45.093$, $df = 2$, $p < 0.001$). The knowledge of parents about baby walkers was determined through five simple questions and the results revealed that among all the parents there were 31.1% (203/653) of those who have accurately answered all the questions. Looking at the number of correct answers according to the level of parental education research has shown that parents with college or university education had better knowledge compared to parents with lower levels of education, and this difference was statistically significant (Fisher's exact test = 24.800, $p < 0.001$).

Conclusions: The determined frequency of use and the knowledge of parents of preschool children about baby walkers suggest the need for additional education of parents about the dangers and risks associated with the use of this device in children.

Descriptors: BABY WALKER, INJURY PREVENTION, PARENTS KNOWLEDGE, HEALTH EDUCATION

Primljeno/Received: 17. 3. 2015.

Prihvaćeno/Accepted: 31. 3. 2015.